

סימן סא חופה לענין מה קונה

סעיף א כיון שהכנים האיש ארוסתו לחופה, אע"ג שלא נבעלה, הרי היא כאשתו לכל דבר, וגובה עיקר כתובתה ותוספת, אם תתאלמן או תתגרש. במה דברים אמורים, כשראויה לביאה, אבל אם היתה נדה, ואחר כך כנסה לחופה ונתייחד עמה, אינה כאשתו, אלא לכל הדברים היא עדיין כארוסה, מאחר שהיתה נדה. ו"א דדוקא לענין שלא תגבה התוספת היא עדיין כארוסה, אבל לכל שאר דברים הרי היא כנשואה. הגם ועיין לעיל ריש סימן נ"ד מכו נקרא חופה. ולריכין לכתוב הכתובה קודם החופה, כדי שתכא חופה כראוייה לביאה. ולמ"ד דחופת נדה כוי חופה אף על פי שאינה ראוייה לביאה, הוא הדין אם לא כתב כתובה ומכל מקום נוהגים לכתחלה לכתוב קודם לכן. (א) אשה חולנית חולת מות, אע"פ שכונסה עם המעט תחת החופה

נשמת אברהם

בפרט בחולי מסוכן אף דרוב חולים לחיים מ"מ אין לעשות כן לכתחלה. ועוד, הקדמונים תקנו להתפלל שלא תבאנה בנות ישראל לידי חליצה והתירו גט שכיב מרע כלילה מחשש זה, ואין נכניס אותה לכתחלה לספק תבא לידי חליצה שמא ימות ודעת שוטים הוא לעשות כן לכתחלה, עכ"ל של השם אריה. וכתב על זה השדי חמד: ואנכי הרואה דכבר היה מעשה כזה בזמן הרב מוהר"י עאייש במי שהכין כל צרכי חופתו וקרא לו שם שבת שקודם החופה (ר"ל שבת של נדוניא והוא התחלת החופה ומרבין בשמחה בבית הכלה) כנהוג וביום א' חלה חולי גדול ויהי החולי הולך וחזק ונבוכו קרוביו אם להכניסו אצל הכלה עמידה שיש בה סמיכה וליל החופה לא בא אליה שהוסיף חליו וגבר עד שכמעט הגיע להיות גוסס וקרוב להתיאש מן הרחמים. ושאלו להרב, אם ימות אם תזכה הכלה בעיקר ותוספת

(א) אשה חולנית. כותב השדי חמד¹ בשם השם אריה²: בחור ובתולה שהזמינו ליכנס לחופה ביום פלוני וכבר היה טבחם טבוח וגם באו כמה אנשים מעיירות אחרות לכבודם ויום או יומיים לפני החופה נחלה החתן בחולי גדול מסוכן. וחסו על כל ההוצאות שלא ילכו לאיבוד ועל כבוד האורחים, ולקחו את החתן בעצם חליו בידיהם והעמידוהו תחת החופה שהיה בביתם וסדרו להם חופה וקדושין, אילו היה בא מעשה לידי לא הייתי מניחם לעשות כן דיש חשש מצד הדין דהוי חופה שאינה ראוייה לביאה כמבואר בתשובת הרא"ש שבהרמ"א סי' סא סע' א, דאשה חולת מות שהכניסוה לחופה ומתה, אין הבעל יורשה דהוי חופה שאינה ראוייה לביאה, ואין לחלק בין אשה לאיש וכו'. ואף ששם מתה ובנדון זה הבריא אח"כ, מ"מ איך נעשה לכתחילה לברך ז' ברכות, דחיישינן שמא ימות,

ציונים והערות

(1) מערכת חתו וכלה סי' כ. (2) אהע"ז סי' פג. הדפס מאתר אוצר החכמה tablett.otzar.org עמוד 289

כדי שיירשנה בעלה, אינה חופה כלל, מאחר שאינה ראוייה כלל לביאה, ואין בעלה יורשה. כנסה לחופה ולא צירך צרכת חתנים, כוי חופה גמורה, דאין הצרכות מעכבות, ומצד אחר כוונת ימים, ולכתחלה יצרך אותם קודם שתייחד עמה. ועיין לעיל סי' נ"ה. ונהגו עכשיו לצדק תחת החופה, קודם שתייחד עמו. ונהגו (ב) שהחתן והכלה

נשמת אברהם

מחמת איסור קיל טפי וכו'. ועוד במאי דפשיטא ליה דאם ירצה לחבול בעצמו רשאי, צ"ע דמפורש בדברי הרמב"ם בהל' חובל ומזיק פ"ה דאסור לחבול בעצמו וכו', דכ"ע מיהא איסורא איכא למר מדאורייתא ולמר מדרבנן, ואין נקיט בפשיטות דאם רצה לחבול בעצמו רשאי וכו'. ולפי שאינו מדין שלפנינו קצרתו בדבריו ואתה תחזה, עכ"ל של השדי חמד. כלה שחלתה בצהבת בערב החתונה ואי אפשר לדחות את החתונה ומטעמי בריאות צריך בעלה לזוהר מחיבוק ונישוק ובעילה, א"ל הגרש"ז אויערבאך זצ"ל שיכולים להתחתן ולגור יחד. אך אם תפרוס נדה אחרי גמר המחלה ולפני הביאה הראשונה יצטרכו לשומרים, עכ"ד. ועיין בש"ך³ ובחכמת אדם⁴.

(ב) שהחתן והכלה מתענין. כותב הערוה"ש⁵: דאם קשה עליהם התענית מאד, לא יתענו ורק יזהרו שלא ישתו ממשקים המשכרים ולא ירדפו באותו יום אחרי מותרות מאכל ומשתה, ועיין בב"ש⁶, עכ"ל.

שאלו את האג"מ⁷ על חתונה שביליל י"ב טבת שזמן התענית של החתן והכלה הוא ב"א, אם יכולין לצאת בתענית

(בשו"ת בית יהודה אהע"ז סי' יא) ולא רפרף על המעשה שלא היה ראוי להכניסו לחופה, משמע דס"ל דאין חשש בדבר אם שני הצדדים מרוצים בכך, דכיון דרוב חולים לחיים יכולים לסמוך ארחמי שמים מרובים. ושם (בשם אריה) באר דע"כ לא נחלקו הפוסקים בחופת נדה אי היא חופה או לא אלא בנדה שאינה ראוייה מחמת אריה דאיסורא דרביע עליה, אבל כשיהיה העיכוב מצד חולי ואין המניעה הכרחית אלא מחמת היזק הגוף, אם ירצה לחבול בעצמו רשאי ואין לך דבר המונעו מלבא אליה, הילכך י"ל דבחלה הוא או היא, חופה הראוייה לביאה מיקריא. וממשיך השדי חמד: ובהורמותיה דמר יש לפקפק בדברי קודשו, חדא במאי דמשמע ליה דמה שאינו ראוי מחמת איסור מיקרי אינו ראוי טפי ממה שאינו ראוי מחמת מציאות הענין, דאדרבא איפכא שמענין לה מדברי הרבנים ב"ח וט"ז או"ח סי' לב ס"ק חי, בדין דכל שאינו ראוי בעצמו אבל מה שבעצמו ראוי ואריה דאיסורא הוא דרביע עליה לא מיקרי אינו ראוי לביאה וכן הבאתי בקונטרס הכללים במערכת הכ"ף אות לו בשם הרב שאגת אריה סי' ו ועוד איזה פוסקים ע"ש. הרי דמה שאינו ראוי

ציונים והערות

(3) יו"ד סי' קצב ס"ק יא. (4) הל' נדה כלל הטו סע' ט. (5) סע' כא. (6) ס"ק ו. (7) או"ח ח"א סי' קסז. הדפס מאתר אוצר החכמה tablett.otzar.org עמוד 290